

VÝSLEDKY KONTROLY OČKOVANIA V OKRESOCH KOŠICE I-IV a KOŠICE OKOLIE za obdobie od 1.9.2022 do 31.8.2023

Kontrola očkovania v okresoch Košice I-IV a Košice okolie bola vykonaná v zmysle usmernenia Úradu verejného zdravotníctva SR zn. č. UVZSR/OI/2460/22666/2023 zo dňa 24.07.2023. Zaočkovanosť bola kontrolovaná vo všetkých ambulanciách všeobecných lekárov pre deti a dorast. Počet pediatrických obvodov je podobne ako v predchádzajúcom roku 80.

Výsledky kontroly u väčšiny druhov povinného pravidelného očkovania sú na území okresov Košice I-IV v porovnaní s rokom 2022 priaznivejšie. K poklesu zaočkovanosti pod 95 % došlo na území 3 okresov – Košice I, II a III (r.2022 – 3 okresy). Celková zaočkovanosť na úrovni mesta bola 94,6 % (r. 2022 - 94,4 %).

V jednotlivých ročníkoch narodenia sa pohybovala od 90,0 % (preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 5. roku života, r. narodenia. 2017, okres Košice I) do 98,9 % (základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde, r. narodenia 2020, okres Košice IV).

Na území okresu Košice okolie bol v porovnaní s predchádzajúcim obdobím zaznamenaný pokles zaočkovanosti u všetkých druhoch povinného očkovania, zaočkovanosť bola v priemere 95,9 % (od 95,2 % do 96,6 %).

1. Kontrola očkovania bola vykonaná v rozsahu podľa priložených tabuliek č.1-12. Spracovanie údajov o zaočkovanosti je v programe Microsoft EXCEL.

KOMENTÁR K JEDNOTLIVÝM TABUĽKÁM ZA OKRESY KOŠICE I-IV A KOŠICE OKOLIE

Tabuľka č.1a

Očkovanie proti **diftérii, tetanu, pertussis, VHB, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde (r. nar. 2021)**

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 96,2 %	r. 2022 - 95,2 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 96,4 %	r. 2022 - 98,5 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr.Košice I	- 94,9 %	
Najvyššia v okr. Košice IV	- 98,5 %	

Tabuľka č.1b

Očkovanie proti **pneumokokovým invazívnym ochoreniam (r. nar. 2021)**

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 96,2 %	r. 2022 – 95,2 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 96,4 %	r. 2022 - 98,6 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 94,6 %	
Najvyššia v okr. Košice IV	- 98,5 %	

Tabuľka č.2

Očkovanie proti **diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. r. života (r. nar. 2016)**

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 93,9 %	r. 2022 - 94,8 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 95,8 %	r. 2022 - 97,3 %

Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 91,9 %
Najvyššia v okr. Košice IV	- 96,6 %

Tabuľka č.3

Očkovanie proti **diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13. r. života (r. nar. 2009)**

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 94,1 %	r. 2022 - 93,6 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 96,6 %	r. 2022 - 97,8 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 90,4 %	
Najvyššia v okr. Košice IV	- 97,9 %	

Tabuľka č. 4

Základné očkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde (r. nar. 2021)**

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 93,5 %	r. 2022 - 93,6 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 95,6 %	r. 2022 - 97,9 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 91,3 %	
Najvyššia v okr. Košice IV	- 97,6 %	

r. nar. 2020

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 96,1 %	r. 2022 - 95,0 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 95,7 %	r. 2022 - 98,3 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice III	- 94,0 %	
Najvyššia v okr. Košice IV	- 98,9 %	

Tabuľka č.5a

Preočkovanie proti **morbilám, rubeole a parotitíde v 11. r. života (r. nar. 2011)**

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 94,3%	r. 2022 - 94,5 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 95,2 %	r. 2022 - 97,9 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 91,2 %	
Najvyššia v okr. Košice IV	- 97,6 %	

r. nar. 2010

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 95,7 %	r.2022 – 93,3 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 96,3 %	r. 2022 – 97,5 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 93,0 %	
Najvyššia v okr. Košice IV	- 98,6 %	

Tabuľka č.5b

Preočkovanie proti **morbilám, rubeole a parotitíde v 5. r. života (r. nar. 2017)**

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 92,7%
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 95,4 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 90,0 %
Najvyššia v okr. Košice IV	- 97,1 %

r. nar. 2016

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 93,4 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 95,6 %
Najnižšia zaočkovanosť v okr. Košice I	- 91,5 %

Najvyššia v okr. Košice IV - 96,2 %

Tabuľka č.6

Očkovanie študentov nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania, LF a ostatných fakúlt zdravotníckeho zamerania proti VHB

Nadstavba	r. 2023 - 100,0 %	r.2022 - 98,9 %
LF	- 93,7 %	- 94,1 %
FZZ	- 0	- 0

Tabuľka č. 7

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek proti VHB

Okr. Košice I - IV

r. nar. 2023 – novorodenci HBsAg pozitívnych matiek neevidovaní

r. nar. 2022 – zaočkovanosť – 100,0 % podanie HBIG – 100,0 %

Okr. Košice okolie

r. nar. 2023 zaočkovanosť - 100,0 % podanie HBIG – 100,0 %

r. nar. 2022 zaočkovanosť - 100,0 % podanie HBIG - 33,3 %

Tabuľka č. 8

Očkovanie proti VHB

Dialyzovaní pacienti r. 2023 - 94,5 % r. 2022 - 90,7 %

V príprave r. 2023 - 52,30 % r. 2022 - 100,0 %

Tabuľka č.9 a) Očkovanie proti VHB

Kontakty chorých na VHB

Okresy Košice I-IV v r. 2023 - 2 r. 2022 - 1

Okres Košice okolie v r. 2023 - 0 r. 2022 - 0

Kontakty nosičov HBsAg

Okresy Košice I-IV v r. 2023 - 8 r. 2022 - 25

Okres Košice okolie v r. 2023 - 15 r. 2022 - 3

Tabuľka č. 9 b) Očkovanie proti VHB

Očkovanie ďalších osôb

Chovanci zar. pre ment. postihnutých - 0 - 0

Deti v resocial. stred. pre drog. záv. osoby - 0 - 0

Tabuľka č.10

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A u detí vo veku 2 rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno – hygienickým štandardom, bez prístupu k pitnej vode, bez odkanalizovania odpadových vôd alebo s nízkym štandardom bývania (r. nar. 2021)

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023 - 48,8 % r.2022 – 19,4 %

Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023 - 64,1 % r. 2022 – 30,5 %

r. nar. 2020

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023 - 52,9 %	r. 2022 – 14,6 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023 - 68,9 %	r. 2022 – 58,1 %

Tabuľka č.11

Odporúčané očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov detí do 15 rokov

Spolu bolo očkovaných

Okresy Košice I-IV	v r. 2023 - 4484	r. 2022 - 4484
Okres Košice okolie	v r. 2023 - 1266	r. 2022 - 1266

V kontrolovanom období bolo na žiadosť rodičov alebo na odporúčanie ošetrojúceho lekára očkovaných spolu 7447 detí, čo je nárast o 1697 (29,5 %) očkovaných detí v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Najviac detí bolo očkovaných proti rotavírusovým infekciám, na území okresov Košice I-IV – 1774 detí a na území okresu Košice okolie – 452 detí.

Tabuľka č.12a

Očkovanie proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 75,9 %	r. 2022 - 64,5 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 72,3 %	r. 2022 - 73,1 %

Očkovanie proti ochoreniu COVID-19 u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 18,7 %	r. 2022 – 89,0 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 24,0 %	r. 2022 - 83,6 %

Tabuľka č.12b

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým ochoreniam (IPO) u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 14,8 %	r. 2022 - 20,1 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 25,1 %	r. 2022 - 16,0 %

Celkový počet osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb očkovaných vakcínou proti IPO

Zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV v r. 2023	- 35,9 %
Zaočkovanosť v okrese Košice okolie v r. 2023	- 73,5 %

1.1 PRÍČINY NÍZKEJ ZAOČKOVANOSTI A SPÔSOB ODSTRÁNENIA NEDOSTATKOV, AK JE ZAOČKOVANOSŤ V RÁMCI PRAVIDELNÉHO POVINNÉHO OČKOVANIA V OKRESE NIŽŠIA AKO 95 %

Nižšiu zaočkovanosť ako 95% dosiahli tieto okresy:

Okres Košice I:

1 Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B, hemofilovým invazívnym infekciám a poliomyelitíde:

r. narodenia 2021 – 94,9 % (tab. č. 1a)

2. Základné očkovanie proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam:

- r. narodenia 2021 – 94,6 % (tab. č. 1b)
3. Preočkovanie proti **diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde:**
r. narodenia 2016 – 91,9 % (tab. č. 2)
4. Preočkovanie proti **diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde:**
r. narodenia 2009 – 90,4 % (tab. č. 3)
5. Základné očkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde:**
r. narodenia 2021 – 91,3 % (tab. č. 4)
6. Preočkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života:**
r. narodenia 2011 – 91,2 % (tab. č. 5a).
r. narodenia 2010 – 93,0 % (tab. č. 5a)
7. Preočkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde v 5. roku života:**
r. narodenia 2017 – 90,0 % (tab. č. 5b)
r. narodenia 2016 – 91,5 % (tab. č. 5b).

Okres Košice II:

1. Preočkovanie proti **diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde:**
r. narodenia 2016 – 93,7 % (tab. č. 2)
2. Preočkovanie proti **diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde:**
r. narodenia 2009 – 94,2 % (tab. č. 3)
3. Základné očkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde:**
r. narodenia 2021 – 93,3 % (tab. č. 4)
4. Preočkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde v 5. roku života:**
r. narodenia 2017 – 92,7 % (tab. č. 5b)
r. narodenia 2016 – 93,0 % (tab. č. 5b).

Okres Košice III:

1. Základné očkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde:**
r. narodenia 2021 – 92,4 % (tab. č. 4)
r. narodenia 2020 – 94,0 % (tab. č. 4)
2. Preočkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života:**
r. narodenia 2011 – 93,8 % (tab. č. 5a).
3. Preočkovanie proti **osýpkam, rubeole a parotitíde v 5. roku života:**
r. narodenia 2017 – 91,5 % (tab. č. 5b)
r. narodenia 2016 – 94,6 % (tab. č. 5b).

Na znížení zaočkovanosti na úrovni okresov Košice I, II a III sa podieľal:

- vysoký počet odmietaní povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určený vek zo strany zákonných zástupcov. Ako dôvod sú uvádzané: obavy z možného vzniku nežiaducich reakcií po očkovaní, výhrady vo svedomí – náboženské dôvody (v prípade vakcíny proti MMR), výhrady voči zloženiu vakcín (konzervanty, adjuvansy), výhrady voči kombinovaným vakcínam pre veľké množstvo prítomných antigénov. Príčinou je spochybňovanie významu očkovania v rámci antivakcinačných aktivít zameraných cielene na rodičov detí a na budúcich rodičov,
- posun povinného pravidelného očkovania zo strany zákonných zástupcov do neskoršieho veku detí,
- chyba malých čísiel v pediatrickom obvode,
- dlhodobý pobyt v zahraničí bez vyradenia z evidencie ambulancie.

Riešenie zníženej zaočkovanosti:

- edukácia rodičov zo strany pediatrov a epidemiológov o význame očkovania,
- neustále poukazovanie na benefity očkovania so zdôraznením možných následkov neočkovania detí,
- dôslednejšie sledovať doočkovanie detí, ktoré z rôznych príčin neboli očkované podľa očkovacieho kalendára,
- upozorňovať lekárov o potrebe konzultácií s odbornými lekármi pri sporných kontraindikáciách očkovania,
- usmerňovať lekárov o potrebe odosielania detí so spornými kontraindikáciami na konzultácie do centier na očkovanie detí s kontraindikáciami očkovania,
- upozorňovať lekárov na včasnosť očkovania najmä u odložených očkovaní na žiadosť rodiča.

1.2 ZAOČKOVANOSŤ V RÁMCI PRAVIDELNÉHO POVINNÉHO OČKOVANIA V OKRESE POD 90 %

V roku 2023 nedosiahlo hranicu 90 % zaočkovanosti 37 obvodov z okresov Košice I-IV a z okresu Košice okolie, t.j. 46,3 % z celkového počtu 80 obvodov. V r. 2022 26 pediatrických obvodov, t.j. 32,5 % z celkového počtu 80 pediatrických obvodov.

CELKOVÝ POČET OBVODOV V OKRESOCH:

OKRES	Počet pediatrických obvodov (k 31.8.2023)	Počet pediatrických obvodov (k 31.8.2022)	Minimálna a maximálna zaočkovanosť v okrese (%)	Poč. obvodov so zaočk. nižšou ako 90 %
Košice I	17	17	90,0 – 95,9	12
Košice II	21	21	92,7 – 95,8	14
Košice III	6	7	91,5 – 97,2	2
Košice IV	10	11	97,1 – 98,9	2
Košice I-IV	54	56	90,0 – 98,9	30
Košice okolie	26	24	95,2 – 96,6	7

1.3 NEDOSTATKY V EVIDENCII, DOKUMENTÁCIÍ A VO VÝKONE OČKOVANIA

V rámci kontroly očkovania k 31. 08. 2023 v evidencii, dokumentácii a vo výkone očkovania neboli zistené nedostatky.

1.4 PRÍČINY NEOČKOVANIA NOVORODENCOV HBSAG POZITÍVNYCH MATIEK

V ročníku narodenia 2022 u 2 zo 4 detí nebola vykonaná pasívna imunizácia z dôvodu nedostupnosti špecifického ľudského imunoglobulínu proti hepatitíde B v zdravotníckych zariadeniach resp. z dôvodu problémov pri zabezpečení preparátu na novorodeneckom oddelení. Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek vakcínou proti VHB bolo vykonané na 100% v ročníku 2023 (1x) ako aj v ročníku narodenia 2022 (4x).

1.5 MIMORIADNE OČKOVANIE

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach v súvislosti epidemickým výskytom VHA v Moldave n/B vydal 4 vyhlášky, uverejnené vo Vestníku úradu vlády SR pod číslami 3, 4, 5 a 6. Vyhláškou č. 3 nariadil plošné očkovanie detí vo veku 1 až 15 rokov v Moldave n/B, s pobytom detí na ulici Budulovská, odkiaľ bolo zaznamenaných najviac prípadov a vyhláškou č.4 nariadil plošné očkovanie detí v tom istom veku v blízkych lokalitách od tohto ohniska nákazy a to v obci Jasov, Medzev a Drienovec. Dňa 4.4.2023 bola vydaná Vyhláška č. 5, ktorou sa opatrenia rozšírili na plošné očkovanie detí v celom meste Moldava, z dôvodu že sa už ojedinele vyskytli pozitívne prípady aj z iných ulíc mesta. V zmysle vyššie uvedených vyhlášok bolo zaočkovaných 1404 detí.

Dňa 30.6.2023 vydal RÚVZ Košice vyhlášku č. 11/2023 uverejnenú vo Vestníku vlády SR, ktorou nariadil z dôvodu epidemického výskytu VHA v obciach Kecerovce a Veľká Ida sprísnený lekársky dohľad kontaktným osobám a podrobenie sa očkovaniu osobám, ktoré boli v kontakte s chorou osobou a žijú v lokalitách s nízkym hygienickým štandardom. Zaočkovaných bolo 1370 detí.

1.6. OČKOVANIE V AZYLOVÝCH ZARIADENIACH

V okresoch Košice I-IV a Košice okolie azylové zariadenia nie sú zriadené.

1.7. UPLATŇOVANIE ZDRAVOTNÝCH KONTRAIKÁCIÍ

Oproti roku 2022 bol zaznamenaný pokles celkového počtu kontraindikácií (KI) o 115 (59,6 %). Z celkového počtu 78 KI bolo 69 (88,5 %) dočasných a 9 (11,5 %) trvalých.

Tab. č. 1

PREHLAD POČTU ZDRAVOTNÝCH KONTRAIKÁCIÍ OČKOVANIA

Okres	Počet zdravotných kontraindikácií zistených od 01. 09. 2022 do 31. 08. 2023		
	dočasné	trvalé	Spolu
Košice I	33	0	33
Košice II	12	9	21
Košice III	14	0	14
Košice IV	2	0	2
Spolu	61	9	70
Košice okolie	8	0	8
Spolu	69	9	78

Pri určovaní kontraindikácií sa všeobecní lekári pre deti a dorast opierajú prevažne o vyjadrenia odborných lekárov (prevažne imunoalergológov a neurológov). Zo strany pediatrov je hlásený

vysoký počet dočasných kontraindikácií z dôvodu častej chorobnosti detí. Analýza kontraindikácií podľa ročníkov narodenia a druhu kontraindikácie je uvedená v prílohe.

Tab. č. 2

INÉ DÔVODY NEOČKOVANIA

Okres	Počet iných dôvodov neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023				Spolu
	odmietanie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkov.	iné	
Košice I	301	67	159	0	527
Košice II	437	82	46	0	565
Košice III	100	23	29	0	152
Košice IV	90	25	6	0	121
Košice okolie	183	266	111	0	560
Spolu	1111	463	351	0	1925

V okresoch Košice I-IV a Košice okolie nebolo v kontrolovaných ročníkoch narodenia zaočkovaných spolu 1925 detí, oproti roku 2022 je to vzostup o 63 %. Najvyšší podiel na neočkovaní má odmietanie povinného očkovania – 1111 t.j. 57,7 % (oproti predchádzajúcemu roku je to vzostup o 72,5 %), a neočkovanie dieťaťa z dôvodu pobytu v zahraničí – 463, t.j. 24,0 %.

1.8 DOOČKOVANIE DETÍ S DOČASNÝMI KI

Zo 182 dočasných KI bolo doočkovaných 111 detí (61,0 %), ostatné kontraindikácie pretrvávajú.

Tab. č. 3

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1.9.2021 do 31.8.2022		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných k 31.8.2023	
		abs.	%
Košice I	50	27	54,0
Košice II	33	27	81,9
Košice III	88	50	62,5
Košice IV	2	2	100,0
Košice okolie	9	5	55,5

Spolu	182	111	61,0
--------------	------------	------------	-------------

1.9 NEŽIADÚCE REAKCIE PODĽA DRUHU VAKCÍNY A PODĽA TYPU REAKCIE

Spolu boli hlásené 2 postvakcinačné reakcie (r. 2022 - 1): 1x lokálne a 1x celkové príznaky. Reakcie sa vyskytli po aplikácii 3 druhov vakcín.

V jednom prípade si nežiadúca reakcia po očkovaní vyžiadala hospitalizáciu. Úmrtie v súvislosti s očkovaním hlásené nebolo.

Reakcie boli hlásené z okresov:

M-M-RVAXPRO

Okres Košice III:

r. nar. 2011: lokálna reakcia (opuch v mieste vpichu, erytém o veľkosti cca 10 cm, výrazný pruritus v mieste vpichu) ihneď po vakcinácii, č. š. W016992.

Hexacima, Prevenar 13

Okres Košice okolie:

r. nar. 2021: celkové príznaky (febrility, status epilepticus) 2 hodiny po očkovaní s nutnosťou hospitalizácie, Hexacima č. š. U3N224V , Prevenar 13 č. š. EJ9050.

1.10. PREROKOVANIE NEDOSTATKOV VO VÝKONE OČKOVANIA

Výsledky kontroly očkovania boli konzultované na mieste s príslušnými očkujúcimi lekármi. Všeobecní lekári pre deti a dorast boli upozornení na dodržiavanie kontraindikácií podľa písomnej informácie pre používateľa lieku a súhrnu charakteristických vlastností lieku. S pediatrami v obvodoch s nízkou zaočkovanosťou boli dohodnuté termíny na doočkovanie detí, ktoré neboli z rozličných príčin očkované podľa očkovacieho kalendára pre povinné očkovanie detí.

1.11 NÁVRHY NA RIEŠENIE PROBLÉMOV A OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE NEDOSTATKOV PRI ZABEZPEČOVANÍ VÝKONU OČKOVANIA

Najzávažnejším problémom v súvislosti s vykonávaním povinného pravidelného očkovania je znižovanie percenta zaočkovanosti z dôvodu narastajúceho počtu odmietaní očkovania zo strany zákonných zástupcov detí. Príčinou vzostupu odmietania očkovania je spochybňovanie významu očkovania v rámci agresívnych antivakcinačných aktivít zameraných cielene na rodičov detí a na budúcich rodičov.

Od roku 2012 je súčasťou Poradenského centra ochrany a podpory zdravia na úrade Poradňa očkovania, ktorá poskytuje konzultačnú činnosť v oblasti prevencie prenosných ochorení, ktorým sa dá predísť očkovaním. Jej cieľom je poukázať na význam očkovania, vďaka ktorému došlo k obmedzeniu výskytu až úplnému vymiznutiu niektorých prenosných ochorení a k následnému zlepšeniu kvality života. V rámci jej činnosti bolo v sledovanom období telefonicky poskytnuté poradenstvo odbornej a laickej verejnosti 30 x.

Opatrenia a návrhy:

V súvislosti s klesajúcou zaočkovanosťou detskej populácie je naďalej potrebné zo strany RÚVZ pokračovať v edukačných a proaktívnych aktivitách na zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania pre laickú verejnosť v rámci Poradne v očkovaní (napr. v materských centrách, na stredných školách), pre zdravotníckych pracovníkov organizovaním odborných seminárov o aktuálnych poznatkoch v oblasti riešenia odmietania očkovania.

Rodičom odmietajúcim očkovanie vysvetľovať význam a benefity povinného očkovania so zdôraznením možných následkov neočkovania detí.

2. POČET ODMIETNUTÍ POVINNÉHO OČKOVANIA PODĽA DRUHU POVINNÉHO OČKOVANIA

Na RÚVZ Košice bolo v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v sledovanom období zaevidovaných **45 čiastočných** odmietnutí povinného očkovania (okresy Košice I-IV 42, Košice okolie 3). Oproti roku 2022 je to vzostup o 55,2 %.

Najvyšší počet odmietnutí (17, t.j. 37,8 %) bol zaevidovaný u preočkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života.

Tab. č. 4

Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2022 do 31.8.2023 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období						
	DTaP VHB HIB POLIO	pneumoko- kové invazívne ochorenia	osýpky mumps ružienka	osýpky mumps ružienka preočkovanie v 11. roku života	osýpky mumps ružienka preočkovanie v 5.roku roku života	DTaP-POLIO v 6. roku života	dTaP-POLIO v 13. roku života
Košice I	0	0	0	4	4	0	2
Košice II	0	0	4	7	7	3	6
Košice III	0	0	2	3	0	0	0
Košice IV	0	0	0	0	0	0	0
Košice okolie	0	0	0	3	0	0	0
Spolu	0	0	6	17	11	3	8

V hodnotenom období boli u **121** detí nahlásené kompletné odmietnutia povinného očkovania (okresy Košice I-IV 109, Košice okolie 12), kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania je **1188**.

Tab. č. 5

Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2021 do 31.8.2023

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31. 8. 2023
Košice I	28	226
Košice II	44	490
Košice III	20	167
Košice IV	17	179
Košice okolie	12	126
SPOLU	121	1188

Tab. č. 6

Počet udelených sankcií za odmietnutie očkovania v období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023

Okres	Počet odmietnutí očkovania od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023	Počet priestupkových konaní od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023	Počet udelených sankcií od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023	Celková suma udelených sankcií od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2023
Košice I	45	0	0	0
Košice II	81	0	0	0
Košice III	30	0	0	0
Košice IV	17	0	0	0
Košice okolie	20	0	0	0
SPOLU	193	0	0	0

V súvislosti s očkovaním detí mimo stanovený termín bolo pre zdravotné poisťovne v 43 prípadoch (okresy Košice I-IV 20, Košice okolie 203 epidemiológom vydané stanovisko k očkovacej schéme s náhradným termínom očkovania.

3. KONTROLA ZAOBCHÁDZANIA S VAKCÍNAMI U OČKUJÚCICH LEKÁROV

Pri kontrole skladovania a transportu očkovacích látok neboli zistené nedostatky. Vakcíny sú prevažne vyberané z lekárne v rámci zdravotníckeho zariadenia zdravotníckymi pracovníkmi v deň pred samotným očkovaním.

Chladničky sú vybavené obyčajnými teplomerami s výnimkou 6 obvodov (okr. Košice I-2, Košice IV-1 a Košice okolie - 3), kde sú chladničky vybavené minimálne - maximálnym teplomerom. Kontrola teploty v chladničkách sa vykonáva 2x denne a to na začiatku a na konci pracovného času. O kontrole teploty v chladničkách sa na ambulanciách vedie písomná evidencia s predpísanými náležitosťami.

V 32 ambulanciách (40,0 %) je chladnička bez výparníka. V chladiacom zariadení je uložené minimálne množstvo vakcín (v prípadoch nedostavenia sa dieťaťa, resp. prítomnosti kontraindikácie očkovania). Očkovacie látky sú v chladiacich zariadeniach uložené podľa dátumu expirácie.

Tab. č. 7

Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch v okresoch Košice I-IV a Košice okolie

Celkový počet pediatrických obvodov*	Počet kontrolovaných obvodov				
	Okres	z toho počet ambulancií			
		so samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín bez výparníka, vybavených chladničkovými teplomerami	s písomnou evidenciou teploty v chladničke		
			iba v pracovných dňoch	nepretržite**	
RÚVZ Košice	Košice I	17	7	15	2
	Košice II	21	7	21	0
	Košice III	6	6	6	0
	Košice IV	10	2	9	1
	Košice okolie	26	10	23	3
	Spolu	80	32	74	6

4. ZISTENÉ NEDOSTATKY V SÚVISLOSTI S DOSTUPNOSŤOU VAKCÍN PRE OČKUJÚCICH LEKÁROV, SO SPÔSOBOM VÝDAJA A VAKCÍN Z LEKÁRNE DO PEDIATRICKEJ AMBULANCIE

V súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov dlhodobé nedostatky hlásené neboli.

5. POROVNANIE ÚDAJOV KONTROLY OČKOVANIA K 31.8.2023 S ÚDAJMI Z KONTROLY OČKOVANIA V PREDCHÁDZAJÚCOM ROKU

V rámci kontroly povinného pravidelného očkovania k 31.8.2023 bol v porovnaní s predchádzajúcim kontrolovaným obdobím zaznamenaný pokles zaočkovanosti predovšetkým na území okresu Košice okolie.

1. Na úrovni okresov **Košice I – IV** bol zaznamenaný vzostup zaočkovanosti v prípade očkovania proti diftérii, pertussis, tetanu, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde a pneumokokovým invazívnym ochoreniam v r. narodenia

- 2021 (z 95,2 % na 96,2 %), preočkovania proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13. roku života (z 93,6 % na 94,1 %), očkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde, r. narodenia 2020 (z 95,0 % na 96,1 %), r. narodenia 2010 (z 93,3 % na 95,7 %). Pri všetkých ostatných druhoch povinného pravidelného očkovania bol evidovaný mierny pokles zaočkovanosti. Najnižšia zaočkovanosť bola zistená v rámci preočkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 5. roku života, r. narodenia 2017, v okrese Košice I – 90,0 %.
2. V okrese **Košice okolie** bol zaznamenaný pokles zaočkovanosti u všetkých druhoch povinného očkovania, pričom ani v jednom prípade nebol evidovaný pokles pod 95 %. Najvyššia zaočkovanosť bola v prípade preočkovania proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde, v 13. roku života – 96,6 %. Najnižšia zaočkovanosť bola zistená u preočkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života, r. narodenia 2011 – 95,2 %.
  3. Podobne ako v roku 2022 **zaočkovanosť pod 95 %** v hodnotenom období dosiahli 3 okresy - Košice I (u všetkých druhoch povinného očkovania), Košice II (u 4 druhov povinného očkovania) a Košice III (u 3 druhoch povinného očkovania).
  4. **Hranicu 90 %** zaočkovanosti nedosiahlo v kontrolovanom období 37 obvodov na území okresov Košice I-IV a okresu Košice okolie, t.j. 46,3 % z celkového počtu 80 obvodov. V r. 2022 uvedenú hranicu zaočkovanosti nedosiahlo 26 pediatrických obvodov, t.j. 32,5 % z celkového počtu 80 pediatrických obvodov.
  5. V kontrolovanom období bolo na **žiadosť rodičov alebo na odporúčanie ošetrojúceho lekára** očkovaných 7447 detí mimo pravidelného povinného očkovania, čo je oproti predchádzajúcemu roku nárast o 29,5 %.
  6. V rámci administratívnej kontroly očkovania bolo spolu zistených 78 **kontraindikácií** (69 dočasného a 9 trvalého charakteru). Oproti predchádzajúcemu roku je to pokles o 115 t. j. 59,6 %.
  7. V sledovanom období bol zaznamenaný vzostup počtu detí neočkovaných z dôvodu **odmietnutia očkovania** zo strany zákonných zástupcov – 1111, t.j. 57,7 %. Oproti predchádzajúcej kontrole očkovania je to vzostup o 72,5 %.
  8. Zistených bolo 121 detí s nahláseným **kompletným odmietnutím** povinného očkovania, t.j. keď rodičia odmietli všetky povinné očkovania dieťaťa aj do budúcnosti. Kumulatívne je k 31.8.2023 v okresoch Košice I-IV a Košice okolie nahlásených 1188 detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania. V sledovanom období bolo zaevidovaných 45 **čiasťočných odmietnutí** povinného očkovania v ročníkoch narodenia nepodliehajúcich kontrole, oproti roku 2022 je to vzostup o 55,2 %.
  9. Zo strany všeobecných lekárov pre detí a dorast boli hlásené 2 **nežiadúce reakcie po očkovaní** po aplikácii 3 druhov vakcín (rok 2022 – 1x).
  10. Nedostatky v transporte a uchovávaní vakcín neboli zistené. Všeobecní lekári pre detí a dorast neudávali dlhodobé výpadky vakcín.

Košice 31.11.2023

Vypracovali: MUDr. Veronika Tarkovská a pracovníci odd. inf. epidemiológie